Olimpiada interdisciplinară CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
(LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ și RELIGIE - GIMNAZIU)
Etapa națională
SUCEAVA, 22 mai 2025
Probă scrisă
Clasa a V-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

PARTEA I **40 de puncte**

Se dă textul:

Urmă o nouă pauză. Cei cinci se priviră unii pe alții. [...]

— Nu m-am gândit niciodată că poți învăța atâtea lucruri doar uitându-te la un copac, spuse în cele din urmă Sucre, scărpinându-se în creștet.

— Mereu avem de învățat și facem asta dacă suntem atenți și prezenți, îi răspunse Nuh privind și el cu mândrie arborele magnific din fața lor.

— Vrei să spui că mai poți vedea și altceva privind la acest copac? [...]

— Un copac oferă și alte lecții importante, zise Nuh după un scurt răgaz.

— De exemplu? întrebă Erus, care parcă nu mai avea răbdare să afle și alte lucruri.

— Păi, răbdarea ar fi unul dintre ele, îi răspunse Nuh privindu-l cu subînțeles.

— Așa e, spuse Erus zâmbind, gândindu-se la bătrânul Oaky din Valea Răbdării.

— E rândul vostru, acum, priviți cu ochi noi acest stejar și spuneți-mi ce vedeți. Când privești cu ochi noi, vei descoperi mereu altceva.

— Eu văd flexibilitate. Un copac care știe să se îndoaie în timpul unei furtuni cu greu va fi dărâmat, spuse imediat Roua.

— Sau mândrie, să stai drept, cu capul sus, indiferent ce se întâmplă, adăugă Sucre.

— Unicitate... fiecare dintre noi este diferit și frumos în felul său, zise și Hanah.

— Odihnă, pauză, copacii se odihnesc mult, zise Sucre, ceea ce trezi râsete din toate părțile.

— Frumusețea vine din interior, se auzi din nou Hanah, privind sfioasă înspre Alpi.

— Un copac nu se oprește din crescut, și așa ar trebui să facem și noi, zise și Alpi.

— Nu crezi că am crescut cam mult? întrebă Sucre speriat.

— Nu la genul ăla de creștere mă refer, îi răspunse Alpi zâmbind. Mă gândesc la cum să creștem emoțional, intelectual și spiritual.

— Pfiu, mă speriasem că, dacă mai facem multe călătorii prin lumile astea, o să ajung acasă mai bătrân decât mama.

Cuvintele lui Sucre îi făcură să râdă ca de obicei și să se destindă un pic. Chiar aveau nevoie de asta, după toate cele întâmplate de când ajunseseră în Familia.[...] Ridică apoi o ghindă de pe jos și o privi zâmbind.

— Vrei să spui că în interiorul acestei ghinde mici și fragile se află un stejar măreț ca acesta?

— Nu, stejarul nu se află în interiorul ghindei, dar cu multă grijă, hrană, răbdare și iubire, această ghindă se poate transforma într-un stejar. În interiorul ghindei se află promisiunea unui stejar măreț, așa cum în interiorul oricărui copil se află promisiunea unui adult excepțional, totul depinde de condițiile pe care le are, de modul în care este crescut, hrănit și de cât de mult este iubit.

Alec Blenche, *Erus și Lumile Nevăzute*

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat. 20 de puncte

1. Notează, din textul dat, patru cuvinte care aparțin câmpului lexical al naturii. **4 puncte**
2. Precizează câte un antonim pentru cuvintele subliniate în text. **4 puncte**
3. Transcrie două calități umane atribuite copacului de către personaje. **4 puncte**
4. Menționează două lecții importante învățate de la copac, așa cum reies din text. **4 puncte**
5. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, semnificația ghindei, așa cum este prezentată în text. **4 puncte**

B. Redactează o compunere narativă, de minimum 150 de cuvinte, în care să povestești o întâmplare când ai simțit că natura ți-a fost dăruită ca un sprijin divin, într-un moment special, construind și o secvență descriptivă de minimum 30 de cuvinte.

20 de puncte

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:
- formularea unui titlu sugestiv; **2 puncte**
- respectarea convențiilor unui text narativ; **6 puncte**
- construirea unei secvențe descriptive de minimum 30 de cuvinte; **4 puncte**
- construirea unor idei creative, adecvate cerinței. **8 puncte**

PARTEA a II-a — 40 de puncte

Se dă textul:

Frumusețea strălucește în toată lumea și Dumnezeu ne-o arată chiar și în cele mai gingașe, în cele mai slabe ființe. N-ați văzut ce frumusețe delicată, blândă, curată, emană petalele și corolele florilor de nu-mă-uita, de toporași, albăstrele, ghiocei și ale multor altora? N-ați simțit câtă curăție și frumusețe se află în aceste mici creații ale lui Dumnezeu? Nu v-ați gândit că aceste floricele ale lui Dumnezeu ne învață curăția și blândețea, de care ele sunt pline?

Nu v-ați gândit că cerul înstelat are o influență duhovnicească* deosebită asupra inimilor noastre, prin frumusețea cu care a fost înzestrat? Când privim acest cer înstelat nemărginit, ne ducem cu gândul la veșnicie. Când privim la stâncile puternice, abrupte, la vârfurile care sunt ascunse de norii întunecați, când în zi de ploaie stăm pe țărmul mării și vedem cum furtuna ridică valuri uriașe, care acoperă stâncile de pe mal, oare nu tresare inima noastră de emoție, contemplând puterea și forța naturii? Cât de neînsemnați și de slabi ne simțim atunci! Dacă natura ascunde în sine atâta frumusețe, forță, putere și propovăduiește despre ea, atunci ce putem spune despre izvorul acestei puteri și frumuseți – ce putem să spunem despre Domnul Însuși?

Sfântul Luca al Crimeei, *Predici*

* *duhovnicească* = spirituală, sufletească

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. **20 de puncte**

1. Identifică patru elemente ale creației, la care face referire autorul. **4 puncte**
2. Transcrie o secvență din care reiese ce putem învăța de la flori. **4 puncte**
3. Menționează o stare sufletească pe care o trăiește omul în fața frumuseții naturii, valorificând informațiile din textul dat. **4 puncte**
4. Prezintă, în două - trei enunțuri, motivul pentru care autorul întreabă: *ce putem să spunem despre Domnul Însuși?* **4 puncte**
5. Explică, în 30 - 50 de cuvinte, o semnificație a secvenței: *Nu v-ați gândit că cerul înstelat are o influență duhovnicească deosebită asupra inimilor noastre, prin frumusețea cu care a fost înzestrat?* **4 puncte**

B. Redactează un text, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți iubirea lui Dumnezeu pentru om, exprimată în frumusețea și măreția creației, valorificând textul dat și experiența ta culturală și/sau religioasă.

20 de puncte

REDACTARE — 10 puncte

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:
- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; **2 puncte**
- coerența exprimării (logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi; logica înlănțuirii ideilor, în compuneri); **6 puncte**
- utilizarea limbii literare (stil și vocabular potrivite temei, claritate a enunțului, varietate a lexicului, sintaxă adecvată); **1 punct**
- respectarea limitelor minime de cuvinte. **1 punct**